

CONTENT

WETENSCHAPPELIJK COMMENTAAR OP DE NEDERLANDSE GRONDWET

De democratische rechtsstaat is aan het begin van de 21ste eeuw het centrale, richtinggevende politieke en constitutionele concept voor de Nederlandse staatsinrichting en samenleving, maar over de concrete werking ervan is weinig bekend. Datzelfde geldt voor de betekenis van dit concept in de realiteit van transitieprocessen in andere landen, waaronder landen waarin Nederlandse militairen, opleiders en deskundigen een bijdrage trachten te leveren aan de vestiging van een democratische rechtsstaat.

De in 2009 ingestelde Staatscommissie Grondwet had tot taak, te onderzoeken of door preambule en herformulering verbetering kon worden gebracht in de toegankelijkheid en burgers van de Grondwet voor burgers, maar de voorstellen van deze commissie hebben tot dusverre geen vervolg gekregen. De Tilburgse vakgroep Publiekrecht, encyclopedie en rechtsgeschiedenis wil hieraan een bijdrage leveren door in een combinatie van juridisch onderzoek en aanwezigheid in het publieke debat tot een nieuw type wisselwerking te komen tussen rechtsontwikkeling en samenleving. De betekenis die aan grondwettelijke normen wordt toegekend zowel in de rechtswetenschap als in de politiek, rechtspraak en maatschappelijk leven staan centraal in onderzoek en communicatie.

Dit leidt tot twee met elkaar verbonden deelprojecten: ten eerste een commentaar op de Nederlandse Grondwet, ten tweede een online forum over de werking van de Grondwet.

Het systematische commentaar op de Grondwet

De handboeken op het gebied van het Nederlandse constitutionele recht kenmerken zich door een systematische behandeling van de geschiedenis van de Grondwet en van staatsrechtelijke leerstukken. Daarnaast is in Tilburg onder leiding van prof. mr. A.K. Koekkoek, van 1981 tot zijn overlijden in 2005 hoogleraar Nederlands en vergelijkend staatsrecht, een traditie ontwikkeld van grondige artikelsgewijze commentaren op de Grondwet. De grote Duitse commentaren op het *Grundgesetz* hebben hiervoor model gestaan. Laatstelijk verscheen in 2000 onder redactie van Alis Koekkoek *De Grondwet. Een systematisch en artikelgewijs commentaar*.

Twaalf jaar later wordt deze traditie hernieuwd met het project *Tilburgs*

Commentaar op de grondwet. De Grondwet wordt erin begrepen als de verankering van de Nederlandse constitutionele identiteit als democratische rechtsstaat. Vragen die juristen én andere staatsburgers bezighouden, betreffen de verhouding tussen de Grondwet en het politiek en maatschappelijk leven in Nederland en zijn relaties met de Europese Unie en de buitenwereld.

Hernieuwd betekent dat enerzijds wordt voortgebouwd op de in de Tilburgse vakgroep Publiekrecht, encyclopedie en rechtsgeschiedenis en daarbuiten bij de becommentariëring opgedane kennis en ervaring, terwijl anderzijds rekening wordt gehouden met de hedendaagse behoeften en communicatievormen.

Omwille van de hierboven vermelde hedendaagse behoeften en communicatievormen, zal de hernieuwde becommentariëring rechtswetenschappelijke gedegenheid combineren met een in de 21ste eeuw passende open structuur; open niet alleen voor raadpleging, maar ook voor reacties, suggesties en vragen van degenen die met de constitutie te maken hebben. Bovendien zullen de thema's in de grondwet gekoppeld worden aan de informatie die reeds op internet beschikbaar is. Zo zal Nederland*Rechtsstaat* mede fungeren als een academische verwijzer naar - en filter van deze informatie.

Het is onze overtuiging dat de waarden van de democratische rechtsstaat Nederland – wederkerig respect voor ieders persoonlijke waardigheid, door wetten en onafhankelijke rechtspraak gewaarborgde vrijheid, bescherming tegen geweld en materiële nood, openheid en solidariteit ten opzichte van de buitenwereld – in permanente constitutionele dialogen tot leven komen, en dus geen fixatie *kunnen* zijn op een enkel historisch document.